

Η Σίφνος των δήθεν “fake news” (του Αλκιβ. Ν. Λεμπέση)

 sifnaiko-fos.gr/η-σίφνος-των-δήθεν-fake-news-του-αλκιβ-ν-λεμ

27 April 2021

Η Σίφνος των δήθεν “fake news” (του Αλκιβ. Ν. Λεμπέση)

Μπορεί εμείς εδώ στην Σίφνο να ομφαλοσκοπούμε σχετικά με την συμμετοχή του νησιού μας στην Επανάσταση του 1821 (και πολύ καλά κάνουμε γιατί από αυτό πρέπει να ξεκινήσουμε), η παντελής όμως απουσία αναφοράς της Σίφνου στον ορυμαγδό οπτικο-ακουστικών παραγωγών πανελληνίου εμβέλειας θα πρέπει να μας προβληματίσει. Τι συμβαίνει άραγε και η Σίφνος δεν αναφέρεται πουθενά παρά την αποδεδειγμένη προσφορά της στον Αγώνα; Τι μπορούμε να κάνουμε καλύτερα; Η ανάδειξη της φετεινής χρονιάς 2021, έστω και μεσούσης, σε έτος «Ν.Χρυσόγελου και Σιφνίων Αγωνιστών» ίσως διορθώσει λίγο την κατάσταση όσο υπάρχει καιρός, παρά το γεγονός πως οι διάφορες θεματικές παραγωγές έχουν σχεδόν ήδη ολοκληρωθεί.

Με αφορμή λοιπόν το σημερινό θέμα προσθέτουμε (μαζί με τον Σύνδεσμο Σιφνίων) και μια πρώτη συμβολή στους εορτασμούς θίγοντας ταυτόχρονα πολλούς αλληλοεξαρτώμενους προβληματισμούς. Προς αποφυγή κάθε παρεξηγήσεως, ξεκινώ με τα θερμά συγχαρητήρια που αξίζουν στους συντελεστές τής διαδικτυακής εκπομπής που αφιέρωσε το NaxosTimes στην συμμετοχή της Σίφνου στην επανάσταση του 1821 με την ευκαιρία των εορτασμών των 200 ετών. Και πιο συγκεκριμένα στους συμμετέχοντες από το νησί μας Γ.Ν.Θεοδώρου, Πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος «Μ.Σίμου», Μ. Βασταρδή, Πρόεδρο της Αδελφ. Σιφνίων «Αγ.Συμεών» και Σ. Αρμελινιού, φιλόλογο και εκπαιδευτικό στο Γυμνάσιο Σίφνου. Αναμφισβήτητα, η παρουσία τους στην εκπομπή μάς ετίμησε ως ιστορικό νησί και η προετοιμασία τους είναι άξια ευφήμου μνείας (διαθέσιμη εδώ https://www.youtube.com/watch?v=Ca4n_PPbvbo)

Είμαι όμως υποχρεωμένος να αναφερθώ σε ένα συγκεκριμένο σημείο της εκπομπής το οποίο μου προεκάλεσε αλγεινή εντύπωση (με την ετυμολογική τουλάχιστον σημασία της λέξης) και αντίδραση τόσο ως Σίφνιο ερευνητή όσο και ως Έλληνα πατριώτη.

Όπως μας αναφέρει στο χρονικό σημείο 1:05' της εκπομπής η κα. Σ. Αρμελινιού, στα πλαίσια ομαδικής εργασίας των μαθητών του Γυμνασίου με θέμα την συμμετοχή της Σίφνου στην επανάσταση του 1821, η ομάδα εργασίας υπό την επίβλεψη των καθηγητών που είχαν την σχετική πρωτοβουλία κατέληξε ελαφρά τη καρδία στο εξής αυθαίρετο συμπέρασμα: «*πως η αδυναμία επαλήθευσης του προεπαναστατικού χαράγματος που εντοπίστηκε στην μονή του Χρυσσοτόμου αποτελεί fake news δηλαδή διάδοση ψευδών ειδήσεων στην Σίφνο της δεκαετίας του 1950*». Σε τούτο μάλιστα κατ' αυτούς συνηγορεί και ο ανεπιβεβαίωτος ισχυρισμός πως ο καθηγητής Μιχαήλ Χαρ. Γκητάκος (που την πρωτο-εδημοσίευσε) «*παρέμεινε στη Σίφνο μόνον επί 3ήμερον*».

Δεν θα με εξέπληττε εάν ένα τέτοιο συμπέρασμα ήταν απότοκο μιας (συνηθισμένης στην εποχή μας) προσπάθειας εθνομηδενιστικής αναθεώρησης της ελληνικής ιστορίας, που ήδη διαπερνά όλο το εκπαιδευτικό σύστημα σε βάθος τουλάχιστον τριών γενεών μαθητών. Όμως, οι επιβλέποντες καθηγητές έχουν ήδη δώσει τα διαπιστευτήριά τους στον τομέα αυτό. Ως εκ τούτου, απολαμβάνουν της εκτίμησης (συμπεριλαμβανομένης και της προσωπικής μου) για το πολύπλευρο έργο τους στην διαπαιδαγώγηση των μαθητών της Σίφνου με τοπικό πατριωτικό φρόνημα. Και τούτο παρά τις εκάστοτε κατευθυντήριες οδηγίες του γενικότερου σχολικού εκπαιδευτικού προγράμματος. Ιδιαίτερα η κα Αρμελινιού της οποίας η «Σιφνιωσύνη» είναι διαχρονικά αποδεδειγμένη πέραν πάσης αμφισβητήσεως και με την κριτική μου διακινδυνεύω να φανώ άδικος και αγνώμων. Ως εκ τούτου απολογούμαι εκ των προτέρων.

Οπότε, τί συνέβη στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει ανάγκη να δείξουμε πως και η Σίφνος ακολουθεί την «μόδα» που επιτάσσει πως ο,τιδήποτε δεν ανευρίσκεται στην πρώτη σελίδα αναζητήσεων στο google ή δεν αναγράφεται στην Wikipedia, πάσχει ιστορικής αποδειξιμότητας; Να αποδεχθούμε πως ότι δεν εμφανίζεται άμεσα και γρήγορα στην οθόνη του κινητού μας προέρχεται από αμφιβόλου γνησιότητας πηγή με επίσης «περίεργα» κίνητρα δημοσιότητας; Πώς είναι δυνατόν να προκρίνεται και να υιοθετείται αβίαστα ένα τέτοιο αυθαίρετο συμπέρασμα ως αποτέλεσμα ακαδημαϊκής (έστω και μαθητικής) ερευνής, απαξιώνοντας το έργο ζωής ενός καταξιωμένου Βυζαντινολόγου-

Θεολόγου ερευνητή (και καθηγητή της Ιταλικής Σχολής Αθηνών); Αλλά και τόσων ενδιαμέσων εντοπίων λογίων που το έχουν συνεξετάσει, ελέγξει και υιοθετήσει στις πολλαπλές δημοσιεύσεις τους (π.χ. Α. Τρούλλος και Ν. Προμπονάς);

Δεν θα διαφωνήσω στην γενική αρχή πως όλα τα ιστορικά τεκμήρια και πρωτογενείς πηγές θα πρέπει να επανεξετάζονται υπό το φώς νέων ευρημάτων και να διορθώνονται όπου αυτό είναι αντικειμενικά αποδεκτό και απαραίτητο. Άλλωστε, η πρόσβαση στις ιστορικές πηγές είναι και ο μόνος ενδεδειγμένος τρόπος για την επιστημονική πρόοδο της ιστορικής μελέτης, πέραν από τα ακαδημαϊκά αναμασήματα, τα οποία η ποσοτική ανάγκη «δημοσιεύσεων» μέσω copy/paste εμμέσως επιβάλλει στην εποχή μας. Το παράδειγμα του εξαιρετικού χρονολογίου του Ν. Χρυσογέλου, που εμελέτησε και επαρουσίασε ο φίλτατος Γ. Ν. Θεοδώρου είναι πρόδηλο: μέσα από την μελέτη νέων στοιχείων των ιδίων ερευνητών (π.χ. Σ. Συμεωνίδης) αποδεικνύει πως προηγούμενα δημοσιευμένα συμπεράσματα ήσαν λανθασμένα. Η Σίφνος, όχι μόνον δεν καθυστέρησε να εμπλακεί στην Επανάσταση πέραν του ενός έτους, αλλά και επρωτοστάτησε στις Κυκλάδες.

Όμως, στο υπό κρίση θέμα μας έχουμε ακριβώς το αντίθετο: παραλείπουμε τα δημοσιευμένα τεκμήρια, αναζητούμε το πρωτογενές εύρημα και εν τη αδυναμία εντοπισμού (απλά διότι η έρευνά μας είναι αφελής, επιφανειακή και αντι-επιστημονική) ανακηρύσσουμε ελαφρά τη καρδία το ζητούμενό μας ως μηδέποτε υπάρξαν. Αφήνοντας μάλιστα να πλανάται και η εντύπωση της σκόπιμης χαλκευμένης παραχάραξης του μέσω του χαρακτηρισμού σαν “fake news”. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που η πάνσεπτη εικόνα της Χρυσοληγής «δεν είναι η πρωτότυπη» (δήθεν) αλλά «κάποιο αντίγραφο της». Και μολονότι στην πρόσφατη εκείνη περίπτωση, ελλείψει ιστορικής μελέτης, είναι εν μέρει επιτρεπτό να εμφιλοχωρήσει αμφιβολία σε θέμα πίστεως, εντούτοις, σε ιστορικά θέματα τούτο είναι κατακριτέο. Αντίστοιχα με την νοοτροπία αγνωστικισμού, αυτή που βαθμιαία ενσταλάσσεται στην μαθητική κριτική σκέψη αυριανών πολιτών με δικαίωμα ψήφου και μεθαυριανών «επιστημόνων», δυστυχώς με εισαγωγικά για πολλούς εξ αυτών.

Αν και δεν περιλαμβάνονται ακαδημαϊκά παιδαγωγικά πτυχία στις διαπιστεύσεις μου, εκτιμώ πως ο ρόλος των διδασκόντων θα πρέπει να ευνοεί την φιλελεύθερη έρευνα χωρίς ταμπού και απαγορεύσεις μακριά από σκοταδισμούς. Όμως θα πρέπει να διδάσκει και την μέθοδο αποδεικτικής εξαγωγής συμπερασμάτων, εκείνο το αρχαιοελληνικό «όπερ έδει δείξει». Καθώς επίσης να υποδεικνύει και το άτοπο κάποιων αυθαίρετων αξιολογικών κρίσεων στην περίπτωση όπου το ζητούμενο δεν προκύπτει αποδεικτικά εδώ-και-τώρα. Είναι απαράδεκτο η άγνοια και η ημιμάθεια να ενδύονται μανδύα απορριπτικού αγνωστικισμού ενώ αντιθέτως οι εκκολαπτόμενες προσωπικότητες των μαθητών έχουν χροία εμφύσησης κάποιων βασικών «σταθερών», αν όχι ιστορικών, τουλάχιστον μεθοδολογικών βεβαιιοτήτων.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΩ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 'ΑΛΓΓ' (=1653) Τῆ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ
 ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΟΜΩΣΑΜΕΝ | ΤΗΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ¹.
 Τῆς ΦΥΤΕΙΑΣ

Ἐν μηνί Φεβρουαρίῳ σωτηρίου ἔτους 'αγγ' (=1653) *τῆ εὐλογία τῆς
 Ἐκκλησίας ὁμώσαμεν | τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν*¹.

¹Χαράχθη ἐπὶ λίθου εἰς κελλίον τῆς Β. γωνίας τοῦ περιβόλου τῆς
 ἐν Σίφνῳ Μονῆς τοῦ Χρυσοστόμου.

Πρόκειται περὶ λίαν πολυπλόκου τριστίχου συμπιλήματος καὶ ἐκ προθέσεως δυσαναγνώστου ἀλλ' ἀξιολόγου, διότι παρέχει ἡμῖν τὴν ἄλλοθεν ἄγνωστον πληροφορίαν, καθ' ἣν κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῖς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος καὶ δὴ καὶ τριάκοντα ἕξ μόνον ἔτη μετὰ τὴν Τουρκικὴν κατάκτησιν τῆς νήσου ἐν τῷ θρησκευτικῷ αὐτῷ καὶ πνευματικῷ κέντρῳ, τὴν Μονὴν τοῦ Χρυσοστόμου, ἐξετράφη ἡ ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ δούλου γένους καὶ ἄγνωστοι ἡμῖν πρωτοπόροι τῆς ἀποτινάξεως τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας «τῆ εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας» ὠρκίσθησαν εἰς τὸ ἱερὸν αὐτὸ τέμενος «τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν».

Τὸ ὑπ' ὄψιν χάραγμα, ἐκτεθειμένον εἰς τὰ ὄμβρια ὕδατα καὶ μάλιστα ἐκ τῆς φθορᾶς διακρινόμενον, δέον νὰ διαφυλαχθῆ ὡς ἐθνικὸς θησαυρὸς, διότι ὄντως ἀποτελεῖ μνημεῖον ὑπερόχου ἀξίας. Ἐκτὸς ὅμως τούτου ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ μετὰ τινῶν ἄλλων ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ ἀνευρεθέντων,² ὡς ἐπὶ παραδείγματι τοῦ ὑπ' ἀριθ. 136, ὀδηγοῦσιν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ μεγάλη ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ δούλου Γένους πολὺ πρὸ τῆς Ἐθνεγερσίας εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἐντόνως ἐν τῇ Νήσῳ Σίφνῳ, τῆς ὁποίας ἡ ἀπελευθερωτικὴ δρᾶσις παραδόξως εἰς τὰ σχετικὰ τῶν ἱστορικῶν συγγραμμάτα δὲν βλέπομεν νὰ ἐξαίρεται.

1. Τὸ ὑπ' ὄψιν χάραγμα ἐξετάζομεν τελευταῖον λόγῳ τῆς μεγίστης αὐτοῦ ἀξίας.

2. Πρὸβλ. τὰ ὑπ' ἀριθ. 143, 144 καὶ 166 χάραγματα.

Τώρα, ἐπὶ τῆς ιστορικής ουσίας. Ὅπως μᾶς παραδίδεται ἀπὸ τον καθηγητὴ Μιχαὴλ Χ. Γκητάκο καὶ δημοσιεύεται στὴν σελ. 144 τοῦ βιβλίου τοῦ «**ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΧΑΡΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**» (1957), ἡ ἐν λόγῳ ἐπιγραφή-χάραγμα με σαφὴ ἀναφορὰ στὴν χρονολόγησιν τοῦ 1653 ἀνεκαλύφθη σὲ μια πέτρα κελλιοῦ τῆς βορεινῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου τῆς μονῆς τοῦ Χρυσοστόμου τῆς Φυτειᾶς. Ο ἴδιος σημειώνει ὅτι τὸ χάραγμα εἶναι γραμμένο με τὸν πολὺπλοκο αὐτὸ τρόπο γιὰ νὰ μὴ εἶναι εὐκόλο νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ποὺ λίγα χρόνια πρὶν (1617) εἶχαν κατακτήσει τὸ νησί μας. Τὸ κείμενο τῆς ἐπιγραφῆς ἀποδίδεται ὡς «*Ἐν μηνί Φεβρουαρίῳ σωτηρίου ἔτους 'αγγ' τῆ εὐλογία τῆς ἐκκλησίας ὁμώσαμεν τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν*». Ἦτοι, συμπεραίνει ὁ Α. Τρούλλος στὸ τεύχος Μαρτίου τοῦ 1971 τῆς ΣΙΦΝΑΪΚΗΣ ΦΩΝΗΣ, «36 χρόνια μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Σίφνου καὶ 168 πρὶν ἀπ' τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821, εἶχε ἰδρυθεῖ στὸ νησί μας μυστικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωσις καὶ ὅτι οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς «Φυτειᾶς», τοῦ σχολείου τῆς μονῆς τοῦ Χρυσοστόμου, ὠρκίστηκαν ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος τους».

Αναλύοντας έτι περαιτέρω τα περιεχόμενα της σπάνιας έκδοσης αυτής που διατηρώ στην προσωπική μου βιβλιοθήκη και έχω ήδη εντάξει στην ψηφιοποιημένη Σιφνιακή Αρχαιοθήκη του Συνδέσμου Σιφνίων, να σημειώσω πως τα ευρήματα του Μ. Γκητάκου δεν περιορίζονται στο ανωτέρω. Έχει αφιερώσει 44 ολόκληρες σελίδες στην Σίφνο από το σύνολο των 145 του προαναφερθέντος πονήματός του, όπου περιλαμβάνει επιγραφές και χαραγμάτα από την Αττική, Μεγαρίδα, Αίγινα, Ελασσώνα, Καστοριά, Φλώρινα, Ν. Επίδαυρο και Σίφνο. Ειδικά για το νησί μας, μάς παραδίδει corpus με εικόνες 65 επιγραφών και χαραγμάτων (σε σύνολο 175), που προέρχονται από 26 διαφορετικά εκκλησιαστικά μνημεία της Σίφνου. Μήπως η δήθεν τριήμερος παραμονή του στην Σίφνο ήταν πιο κοντά στα «τρία τέρμινα»;

Για το σημαντικό από επιγραφολογικής απόψεως εύρημα αυτό, ο ερευνητής έχει διαφυλάξει την ακροτελεύτια θέση στο πόνημά του σημειώνοντας «*το υπ' όψιν χάραγμα εξετάζομεν τελευταίον λόγω της **μεγίστης αυτού αξίας***». Επίσης, κάνει ειδική μνεία στην σπουδαιότητα του χαραγματος αυτού στα συμπεράσματα του Επιλόγου τού βιβλίου και χαρακτηριστικότερα αναφέρει: «*Το υπ' όψιν χάραγμα, εκτεθειμένον εις τα όμβρια ύδατα και μόλις εκ της φθοράς διακρινόμενον, δέον να διαφυλαχθεί ως **εθνικός θησαυρός**, διότι όντως αποτελεί μνημείον υπερόχου αξίας*».

Και μάλιστα, εκτός από το βιβλίο του (έκδοση ΑΣΤΗΡ-Παπαδημητρίου, ενός των πλέον κλασικών και αξιόπιστων εκδοτικών οίκων), τα ευρήματά του παρουσιάσθηκαν σε δημόσια ομιλία του με θέμα «Χριστιανικά Μνημεία της Σίφνου» στις 22 Μαρτίου 1961 στην αίθουσα της «Εταιρείας Φίλων του Λαού». Η παρουσίαση αυτή στο ευρύ κοινό διανθίστηκε από “φωτεινές εικόνες του συμπολίτη μας καλλιτέχνη φωτογράφου κ. Μανώλη Διαμαντή”, όπως επίσης μας πληροφορεί το φύλλο Μαρτίου 1961 της εφημερίδας ΣΙΦΝΟΣ. Παραθέτω και μian αδημοσίευτη φωτογραφία της «Φυτειάς» από το προσωπικό οικογενειακό αρχείο, χρονολογημένη περί το 1947, από όπου προκύπτει εμφανώς η δυσκολία επιτόπιας επιγραφολογικής ερεύνης μέσα στα χαλάσματα.

Αυτά εγένοντο επί «επαράτου επταετίας» κατά την περίοδο των εορτασμών των 150 ετών από την Εθνεγερσία και οι σχετικές με το θέμα της μονής του Χρυσσοστόμου μαθητικές εκδηλώσεις του τότε περιγράφονται εναργέστατα από τον Α. Τρούλλο στην ΣΙΦΝΑΪΚΗ

ΦΩΝΗ.

Και εμείς οι Σιφνιοί τού σήμερα τί λέμε; Λέμε πως, επειδή η διαχρονική ακηδία μας στην διαφύλαξη των ιστορικών τεκμηρίων δεν μας τα παραδίδει σερβιρισμένα, μασημένα και εύπεπτα, εμείς θα τα απορρίψουμε ως μηδέποτε υπάρξαντα και μάλιστα ως χαλκευμένο κατασκευάσμα της ευρηματικής φαντασίας κάποιου βυζαντινολόγου. Παντελώς απαράδεκτο. Ενώ -αντιθέτως- αυτός ακριβώς είναι ο ρόλος των βιβλίων που τα καταγράφουν: να παραδίδουν την γνώση στις μελλοντικές γενιές. Ή μήπως ενοχλούν οι αναφορές της επιγραφής στην εκκλησία και στον πρωτεύοντα ρόλο του Σταυρού στην Επανάσταση, όπως εφρόντισε να μας υπενθυμίσει η επίσημη ελληνική πολιτεία κατά την διάρκεια των εφετεινών επετειακών εορτασμών; Και συνεπώς, πρέπει να εξαφανίσουμε τα ίδια τα γραπτά αυτά προσαρμόζοντας την αλήθεια στα μέτρα μας;

Ομολογουμένως, την ιστορική σοβαρότητα της διαδικτυακής εκπομπής του NaxosTime σε σχέση με την αναφορά αυτή διέσωσε η παρέμβαση του Νάξιου φιολόγου και τ. Βουλευτού κ. Νικ. Λεβογιάννη. Εξέφρασε την άποψη πως δεν μπορεί να διανοηθεί ως ψευδή επινόηση την δημοσίευση μιας τέτοιας επιγραφής από έναν ιστορικό επιστήμονα σαν τον Βυζαντινολόγο Μ. Γκητάκο, ο οποίος μάλιστα -ως μη-Σίφνιος- ουδεμία σχέση εξάρτησης είχε από τοπικιστικά συμφέροντα. Η εισαγωγική αναφορά του φίλτατου καταξιωμένου ερευνητή της Σίφνου Γ. Ν. Θεοδώρου στην προεπαναστατική αυτή επιγραφή σίγουρα είναι παρήγορος, όμως τούτο έγινε με την προφορική σημείωση πως ... «ελέγχεται». Τι άραγε είναι αυτό που ελέγχεται και γιατί, με ποιόν τρόπο και από ποιόν;

Εν κατακλείδι και με αφορμή το παρόν θέμα, είναι απογοητευτικό η (τέως) Σίφνος των Γραμμάτων να έχει μείνει τελευταία και καταϊδρωμένη από τα Κυκλαδονήσια στην καταγραφή και τεκμηρίωση της ιστορικής της μνήμης. Ευθύνη όλων μας η παρούσα κατάσταση. Αλλά και ευθύνη όλων μας η αποκατάσταση των βασικών ελλείψεων. Είναι ελπιδοφόρο πως ο θεματοφύλακας Σύνδεσμος Σιφνίων πρωτοστατεί στην κατεύθυνση αυτή με συγκεκριμένα έργα και όχι μόνο λόγια. Ακόμη περισσότερο που οι υπόλοιποι φορείς του νησιού φαίνεται να ενστερνίζονται τις πρωτοβουλίες του για μια Σιφνιακή Αρχαιοθήκη, για μια κεντρική ηλεκτρονική e-Βιβλιοθήκη των βιβλιοθηκών, για την ψηφιοποίηση των δημοτικών αρχείων και για οτιδήποτε άλλο οδηγεί στην διατήρηση της ιστορικής μνήμης, που με ραγδαίο ρυθμό είναι υπό εξαφάνιση.

Η πρόσφατη επίσημη ομόφωνη υιοθέτηση από το Δημοτικό Συμβούλιο της πρότασης του Συνδέσμου Σιφνίων για την άμεση δημιουργία μιας e-Βιβλιοθήκης σε συνεργασία με τους άλλους φορείς του νησιού αφήνει σοβαρά περιθώρια αισιοδοξίας. Ίσως την επόμενη φορά που οι μαθητές θελήσουν να κάνουν την ιστορική έρευνά τους, εμείς να τους έχουμε προετοιμάσει τον δρόμο προς τα ιστορικά τεκμήρια.

21^η Απριλίου 2021

Αλκιβ. Ν. Λεμπέσης

Ταμίας του Συνδέσμου Σιφνίων 2019-2021